



# בשער

ידיעות קיבוץ הזורע - כ"ז באייר התש"ף - 21.05.2020



**מהנעשה במדגה**

יניב סלע | עמוד 4

**על 'יומני קורונה'**

ראומה ריילינגר | עמוד 6

**לשבועות - ביכורי פרי הבטון:**

אלבום תינוקות הזורע | עמוד 8

# תוכן העניינים

- 3 | עדכונים מהנעשה בקיבוץ**  
עדכוני תרבות / איריס רפאלי  
מבזקי חקלאות / חקלאי הזורע ואילת ראטס  
מהנעשה במדגה / יניב סלע
- 5 | מדף הספרים**  
'הציפורים' מאת טאריי וסוס / טליה כלב
- 6 | המדור לשיתוף הציבור**  
יומני קורונה / ראומה ריילינגר
- 8 | ביכורי פרי הבטן**  
אלבום תינוקות הזורע, משבועות תשע"ט ועד שבועות תש"ף
- 10 | היה היה**  
שרב כבד / צוות הארכיון
- 11 | תרבות ופנאי**  
פינת התובנה / בועז בש מרץ'  
מילות תודה / מיכל לבסקי-טל
- 12 | שביליסטים**  
יומן מסע / ניר רענן
- 13 | טיפת מיתולוגיה / אהוד דור**
- 13 | חברים משתפים / גורדון קמרון**
- 14 | לקראת שבת**  
פרשות השבועיים / דובי זמר  
אחרי הכל שיר  
סוף פסוק
- 16 | שו"ת**  
עדנה חוזן / דני נהב

הגהה  
עמוס אורן  
תמונת שער  
עופר נוימרק  
הפצה  
שי מוריס, רינה רשקוב

השתתפו בגיליון זה  
איריס רפאלי, חקלאי הזורע,  
יניב סלע, טליה כלב, ראומה  
ריילינגר, הורי תינוקות הזורע,  
צוות הארכיון, בועז בש מרץ',  
ניר רענן, אהוד דור, גורדון  
קמרון, דובי זמר, דני נהב  
ואילת ראטס.

**מערכת בשער**  
עורכת אילת ראטס  
**עיצוב ועריכה גרפית**  
אילת ראטס  
**עיצוב אלבום תינוקות לשבועות:**  
אנה אבריאל  
**טלפון**  
050-7450642  
דוא"ל  
bashaar.hazorea@gmail.com



### חג שבועות

29.5.20 – יום שישי

טקס שבועות מצולם מראש, שיועלה לערוץ הקיבוץ.

30.5.20 – יום שבת בשעה 17:30



טורניר הכדורגל המסורתי!  
בדשא הגדול - בואו לשחק ולעודד!  
בדשאים מסביב יפוזרו תחנות משחק לילדים.



28.5.20 – יום חמישי בשעה 17:00

תהלוכת טרקטורים וכלים חקלאיים (המסלול יפורסם בהמשך)

פיקניק משפחתי בדשאים - לפי חלוקה לשכונות מגורים

שלל הפתעות ופינוקים יחולקו בזמן התהלוכה.



### מבדקי חקלאות חקלאי הזורע מדווחים מהשטח



**היצעתם? רפת החלב בישראל** מונה מעל 130 אלף פרות ב-750 רפתות, ומייצרת מעל 1.5 מיליארד ליטר חלב בשנה. החלב הגולמי מועבר לכ-100 מחלבות בהן מעבדים אותו למגוון מוצרים. פרות החלב בישראל הן ברובן מגזע **הולשטיין-פריזי-ישראלי**, שמקורו בהולנד וגרמניה. גזע זה מניב תנובת חלב גבוהה (כ-12,000 ק"ג חלב לשנה), מצטיין בעמידות טובה לתנאי הארץ, ומבטיח את מלוא הביקושים של כל תושבי המדינה לחלב ומוצריו. בנוסף לעדר הבקר, רשומים במועצת

החלב גם כ-80 דירי עיזים,

המייצרים כ-14 מיליון ליטר חלב בשנה, וכ-50 דירי **כבשים**, המייצרים כ-10.5 מיליון ליטר חלב בשנה.



**מה חזק הצ"ע?** סיימנו לקטר את כל הגידולים: כותנה, אבטיח ותירס. מתחילים לפרוש השקיה בשטחים, כי גם הגידולים סובלים מהחום הכבד.

נראה שבקרוב נתחיל לקצור את החיטה שהשארנו לגרעינים ובהמשך נכבוש קש לרפת שלנו. ממשיכים בשיתוף הפעולה עם משמר העמק, שמתחזק ומתגבש משבוע לשבוע.

מאחלים לכולם חג שבועות שמח! שתהיה לנו שנה חקלאית טובה בכל ענפי המשק, מכל צוות הגד"ש.

**הרפת השתפתו** חם! מרבים בצינונים, כפי שאפשר לראות בתמונת השער.

תודה לכל מי שהשתתף ועדכן: ארז ברקאי מהגד"ש ועופר נוימרק מהרפת.



**משבר הקורונה**

אבל... לקראת ה-10.3 החלו להגיע דיווחים מחלק נרחב מלקוחותינו, על כך שהתפשטות וירוס הקורונה ברחבי היבשת, מאיימת להטיל סגר על המדינות. אנו, באקוויטיקס, האצנו בלקוחות להקדים משלוחים ככל שניתן ולמלא את הבריכות והמתקנים אל מול הלא נודע...

ב-20.3 נסגרו שמי ישראל ואירופה ואנו התכנסנו להכנת תוכנית דרמטית להמשך. בהחלטה משותפת של ועד ההנהלה והנהלת המשק, ננקטו הצעדים הבאים: **מחלקת קוי** - פינוי דגים מתוכננים למכירה בחודשים אפריל ומאי (דגי B) וסגירת מערכת גידול שלמה. הוצאת 6 עובדים לחל"ת ועצירת ההטלות לתקופה מוגדרת. **דגי זהב** - צמצום מאסיבי של כוח אדם והשארת 4 עובדים למטרת הטלות עבור עונת 2021, פינוי כמות גדולה של דגי ביניים אשר היו מתוכננים להימכר בחודשים אפריל ומאי וסגירת/ייבוש מכון דגי הזהב עד להודעה חדשה. **שיווק** - סגירת המשרד והוצאת כלל העובדים לחל"ת. **מחלקת צמחי המים** - המשיכה בסד"ק מלא, לאור המשך הביקוש.

התוכנית המעודכנת צופה פגיעה של כ- 40-50% במכירות 2020, מרביתן בחודשים אפריל – יוני. לכך תהיה השפעה דרמטית, אשר עלולה להביא את החברה להפסד תפעולי. בכדי להתמודד עם הנושא התזרימי, בוצעה פנייה לקבלת הלוואה, שבינתיים אושרה באופן חלקי (500 אש"ח).

**מצב נכון להיום**

השוק החל להיפתח ב-4 השבועות האחרונים, אנו רואים ביקוש הולך וגדל וזה כמובן משמח מאוד. מצב המלאים, למרות ה'מחסור המתוכנן', נראה יציב בשלב זה.

חודש אפריל הסתיים הרבה מעל לתוכנית החירום ואנו מכוונים לסיים את חודש מאי באותה הצורה. גיוסי עובדים נוספים יתבצעו אך ורק בהתאם לקצב המכירות. בעולם דגי הנוי כמעט בלתי אפשרי לצמצם פער מכירות כה גדול, אך אנו עושים את מרב המאמצים שכך יהיה.

**הפנים לעתיד**

ללא ספק, משבר הקורונה יטרוף לא מעט קלפים. גם בעולם דגי הנוי הפגיעה קשה וקיים חשש, שחלק

**לכל חברי הזרע שלום רב!**

ראשית, ברצוני להתנצל על כך שלא יכולתי להופיע בשיחת הקיבוץ המצולמת ולהסביר את מצבה של אקוויטיקס והתוכניות העתידיות. ההיעדרות נבעה מפגישה חשובה, שהתארכה מעבר לצפוי.

תוכנית המכירות של 2020 עמדה לגדול באופן משמעותי, נתון שהיה משפיע באופן מיידי על שורת הרווח. מחזור המכירות צפוי היה לצמוח מהשנתיים האחרונות בזכות הגדלת פעילות המסחר, בעקבות חתימת הסכם עם כפר רופין. מבנה ההוצאות לשנת 2020 הודק והיה אמור להישמר בקפידה עם דגש על יעילות, יעילות, יעילות.

**ינואר-מרץ**

מכירות טובות, מעבר לתוכנית כחברה. מכירות דגי כפר רופין (פעילות מסחר) היו מעל לתוכנית. מכירות דגי זהב הזרע היו בפיגור אל מול התוכנית ומכירות קוי הזרע - כמתוכנן.

חשוב לציין, כי חודשי החורף (ינואר-פברואר) 'סובלים' מתנודתיות לאורך השנים וקשה להעריך במדויק את היקף המכירות. חודש מרץ (עד המשבר), שהוא החודש הראשון של פתיחת העונה, החל בצורה מצוינת עם מכירות גבוהות והתעניינות רבה. מזג האוויר באירופה, שמשפיע רבות על תנועת המסחר, היה טוב בהרבה לעומת השנים האחרונות. השמיים האירו לנו פנים...



בנוסף, נמשיך במימוש מודל כפר רופין, אשר נחתם ויצא לדרך בינואר 2020. עיקרו הוא קבלת שוק עבור הזרע אקוויטיקס, צמצום כמות דגי הנוי בעולם, ע"י תוכניות ייצור מוכוונות והאפשרות להעלות מחיר כתוצאה מכך. מודל זה לא הספיק 'להתגלגל' הרבה זמן, אך הוכיח כי היה נכון.

עד כאן להפעם.

בברכה,

יניב סלע ■

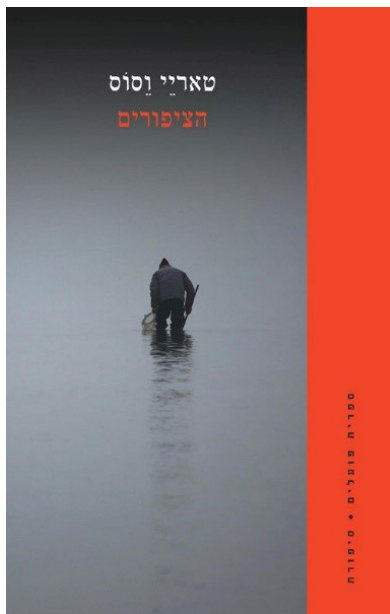
מהלקוחות לא ישרדו את המשבר. מהצד השני, לא מעט מודלים מראים כי דווקא תחומי הגינון/ בריכות/ אקווריומים למיניהם - יצמחו בעקבות השהייה המרובה בבית. כאמור, החלטת ועד ההנהלה היא לייצר את המלאי הנדרש עבור 2021.

תחום נוסף, שאנו ממשיכים לפתח במלוא המרץ, הוא גידול המים, עליו אנו עובדים בשנה וחצי האחרונות, בעקבות התוכנית האסטרטגית שהכנו בקיץ 2018.

## מדף הספרים



### 'הציפורים' מאת טאריי וסוס / טליה כלב



המתפתלות. רק בשעה שהוא יושב בסירתו וחותר, יורדות המחשבות הישר למשוטים בפסים סדירים. בעידודה של הגה הוא הופך את סירתו למעבורת, יושב שעות באגם ומחכה.

ניסיונותיו הכושלים לתקשר עם הסביבה, כמו גם יחסיו עם אחותו, מתוארים במינימליזם מכמיר לב. כך נחשפת דאגתה של אחותו אליו, יחד עם בדידותה הגדולה איתו.

עולמו הפנימי של מתיס עשיר וחוזר אל הלב פנימה. היער, תנודות מי האגם ותנודות הנפש, כל אלה מתוארים במילים פשוטות, אלא שבין השורות עולה ומרחפת כל העת סכנה. האימה והפשטות כרוכות זו בזו והולכות ומסתבכות, ממש כמו מחשבותיו של מתיס.

הקורא אמנם משתייך ל'חכמים' אך מזדהה עם אותו חלק טהור וילדותי במתיס, המתקשה לגשר בין עולמו הפנימי למציאות ולאנשים אחרים. מבעד לדמותו הסוחפת והמרתקת של מתיס, דן הסופר בקושי של התקשורת הבינאישית, בבדידות ובכמיהה לאהבה, המבוטאים דרך חיבוטי נפשו של מתיס רפה השכל ונכונים לכולנו. ■

החום הכבד הביא אותי, כנראה, לחפש מחוזות קרירים, אותם שמחתי למצוא בנופי נורווגיה הקפואים והאלמוטיים, בספריו של טאריי וסוס. וסוס נחשב לאחד מגדולי הסופרים הסקנדינביים במאה ה-20, ובשנת 1964 היה אחד מארבעת המועמדים לפרס נובל לספרות. 'הציפורים' ראה אור בשנת 1957 ונחשב לאחת מפסגות יצירתו, אולם רק השנה תורגם לעברית ויצא בהוצאת 'הקיבוץ המאוחד'. ספר אחר ידוע מאוד שלו, שתורגם בעבר לעברית, הוא 'ארמון הקרח'.

תבנית נוף מולדתו של וסוס שזורה בכל נימי הספר. כמעט לא ניתן להפריד את הסיפור מן הנוף הנורווגי, בו הוא מתרחש. כתיבתו נקייה, חסכונית, רגישה ומהפנטת, תואמת את הנוף הקפוא והצלול, עוצר נשימה ביופיו, אך טומן בחובו גם אופל.

מתיס והגה הינם אח ואחות, אשר גרים בקצה עיירה נורווגית קטנה, על יד האגם. ביתם צנוע, הם חיים בצמצום ומתפרנסים מעבודות הסריגה שעושה הגה. הסיפור מסופר מזווית ראייתו של מתיס, האח הצעיר, המוגבל בשכלו. הוא יודע שהאנשים בכפר מכנים אותו 'גולם'.

הסיפור מתחיל כשיום אחד מתיס מגלה, שהחרטומנים שינו את מסלול נדידתם, והם עפים עכשיו ממש מעל הבית של הגה ושל. מתיס נרגש מאד, הוא רואה בכך סימן ברור לשינוי הממשמש ובא. הוא חי בתדרים רגישים, מצוי בהתרחשויות ואירועים שאחרים לא רואים. אבל הגה, אחותו, טרודה במטלות היום-יום ורק מעודדת אותו לצאת למצוא עבודה.

מתיס מתבלבל בין האנשים 'החזקים והחכמים', הוא משתרך מאחור ונאלץ להתהלך לבדו, עם מחשבותיו



# המדור לשיתוף הציבור



## יומני קורונה / ראומה ריילינגר

צילום, ובכל צעידה ביער - כל מי שעבר לידי סיפר מה עובר עליו. אנשים שמחו לשתף, הכל ריתק אותי והבנתי שזו תקופה מיוחדת, שאי אפשר לא לתעד אותה.

כל הצילומים הספונטניים צולמו במכשיר הטלפון שלי, שהתגלה באיכותו הגבוהה. הסתבר לי, שלאנשים יותר קל כשאין מצלמה גדולה לפניהם, זה יוצר סיטואציה של מעין שיחת חולין בלתי אמצעית. רשמתי לעצמי שאלות מנחות, אך לא השתמשתי בהן. השיחות קלחו ובמהלכן התגלה לעיני פסיפס אנושי מגוון ומרתק של קהילת הזורע. הבנתי, שאמנם כולנו באותה סירה, חווים ביחד את החוויה, אבל

<<<

זה נחת עלי ב'בום' גדול. בתחילה הייתי בהכחשה, החיים נעצרו באחת ולקח זמן עד שנפל לי האסימון. האירועים והחדשות היו אינטנסיביים וכל יום הרגיש כמו שבוע לפחות. התחלתי לצלם באמצע חודש מרץ. צילמתי ואספתי חומרים רבים. הייתי צריכה לתמרן בין החובה להישמר (אני בגיל שהוגדר כ'קבוצת סיכון') לבין הדחף לתעד את מה שקורה בקהילה המיוחדת שלנו. בכל פעם שעבר לידי מישהו ולא צילמתי אותו, זה גרם לתחושת החמצה עבירי. ואז, התיישבתי בחצר הבית הקדמית, וכל מי שהביא לנו אוכל מהכלבו או מחדר האוכל, או שסתם עבר ליד ביתנו - 'חטף'



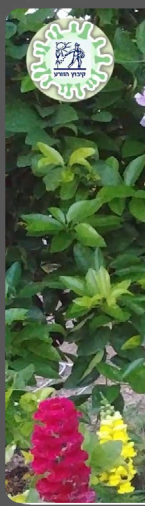
זה היתרון של קיבוץ, הקהילה



אני המום! אני מוריד את הכובע



ולחיי ה



בהם צולמו החומרים, כך שאפשר לעקוב אחר ההתפתחות בתהליכים שעברנו, מכיוון שהעריכה, על פי רוב, נעשית בסדר ההתרחשות הכרונולוגי ולפי נושאים.

יום אחד, כשיצאתי להסתובב וראיתי שכולם במסכות, לגע הרגשתי שאני בסרט אחר, במעין חלום, שאולי יום אחד נתפקח ממנו ונבין מה עברנו.

אני שמחה על ההזדמנות לאפשר הצצה ולספר, בעזרת היומנים, על קיבוץ הזורע, לאנשים ובני הקיבוץ שאינם חיים כאן, ולדורות הבאים.

ובינתיים, מוזמנים לצפות **בפרק מס' 5 (הקליקו לקישור)**, בו מתועדים אירועי סוף מרץ ותחילת אפריל.

צפייה מהנה! ■



בסופו של דבר, כל אחד ב'דלת אמותיו' עם מציאות החיים הפרטית שלו, חווה את המסע הזה, מסע הקורונה, קצת אחרת.

החומרים הם רבים ומגוונים, רק מיעוטם פורסם עד כה. הכל ייבנס ביומנים הבאים, לא אוותר על אף אחד!

הצטברו אצלי כ-15 שעות של חומר מצולם: מראות מהקיבוץ, ריאיונות עם אנשים וחוויות שחלקו נערים וילדים. גם צעירי הקיבוץ, ששהו במקומות אחרים בארץ, הצטלמו וסיפרו על חוויותיהם. מידי פעם אנשים שולחים לי חומרים, וכל מי ששלח אני מציינת בעריכה את שמו על הצילום. אני גם מציינת את התאריכים



קחי עליזה מתוקה שלנו. תודה רבה



אהבת חינם



זה משנה את המבט על החיים



סנינים

# ביכורי פרי הבטן: נולדו בהזרע עשבות



שם: תמר אלפסי

הורים: פז ורם

תאריך לידה: 1/8/19

נעים להכיר... תמרי תינוקת חייכנית ומלאת אנרגיות. אוהבת חיות, משחקים, טיולים ולבלות בבית-התינוקות 'במביל'.

גם לסבתא רבתא שלה קוראים תמר. תמרי היא בתנו הבכורה ואנחנו נהנים ואוהבים אותה מאוד!



שם: מרום אופק

הורים: מעין ואייל

תאריך לידה: 28/6/19

נעים להכיר... מרום היא תינוקת חייכנית ודעתנית. בחרנו את השם מרום, מכיוון שהוא מיוחד מאוד עבורנו, הוא משתלב נפלא עם שם המשפחה - אופק, ומחובר גם לשם של אחותה הגדולה - ים.



שם: איילה נהב

הורים: שני ויזהר

תאריך לידה: 16/9/19

נעים להכיר... איילה שלנו, המתוקה והחייכנית, היא בתנו הבכורה, ונכדה ראשונה לגליה ודני וכן לסבים מהצד של שני. איילה כבר ממש גדולה - בת שמונה חודשים וקצת.



שם: עומר ריילינגר

הורים: יהודית ורון

תאריך לידה: 5/8/19

נעים להכיר... עומר ביתנו הבכורה היא ילדה חכמה, שמחה, עירנית וחייכנית. האושר של הבית!



שם: יפתח רענן

הורים: יסמין וגיא

תאריך לידה: 15/10/19

נעים להכיר... יפתח נולד בדיוק בתאריך המשוער והוא בנו השני - אח קטן לדור. יפתחי תינוק מתוק, פעיל מאוד, חייכן, אוהב לישון ומאוד אוהב לשחק עם דור, עם צ'לו (הכלבה שלנו) ועם ילדים אחרים. חג ביכורים שמח!



שם: אולי שביט

הורים: נטלי ועידן תאריך לידה:

17/9/19 נעים להכיר... אולי תינוק

חמוד ושובב, אוהב לטייל ומתרגש מכל

כלבלב. מחייך לבולם, האהוב הקטן,

וכן - הוא ג'ינג'י - זה מאימא של עידן.

בחרנו את השם אולי כמחווה וליצירת

המשכיות לשם המשפחה של נטלי

(אוליאל). זהו גם קיצור של Oliver

שמגיע מעץ הזית, הנותן את פירותיו

בסתיו - גם אולי שלנו נולד בסתיו.



שם: ענבל דור

הורים: אביטל וגל

תאריך לידה: 8/11/19

נעים להכיר... ענבל שלנו

היא אחות צעירה לתומר

ונגה. ילדה שלוהה, חייכנית

ומאוד נהנית מהטיולים

ברחבי הקיבוץ.



שם: זיו אופק

הורים: מיטב ודניאל

תאריך לידה: 1/11/19

נעים להכיר... זיו ילד חייכן

ומתוק, בשמו בן הוא - קורן אל

העולם. כבר בן חצי שנה, אבל

שוקל כמו בן שנתיים. מאוד אוהב

לאכול ומהכל! משחק שעות, נהנה

מהחיים, חוקר שמגלה עולמות

ומתפתח ללא הפסקה.



# תשע"ט ועד שבועות תש"ף - קבלו אותם!

שם: גיל סלע

הורים: גפן ויניב

תאריך לידה: 23/12/19

נעים להכיר... כמו יקית טובה, גיל נולדה בדיוק בשבוע 40, במשקל 4.000 ק"ג ובנר ראשון של חנוכה. היא הביאה לנו המון שמחה למשפחה, ולכן קראנו לה גיל!



שם: גפן נחמדי

הורים: לוטן ועודד

תאריך לידה: 8/12/19

נעים להכיר... גפן שלנו תינוקת חייכנית, שמחה וסקרנית. אוהבת מאוד את אחותה הגדולה - נטע. אוהבת גם לשחק בצעצועים ולטייל בעגלול בשבילי הקיבוץ.



שם: כרמי חץ

הורים: תמר ואורי

תאריך לידה: 16/1/20

נעים להכיר...

כרמי שלנו גבר שבגברים, הפך אותנו לארבעה מאושרים. חג שבועות שמח, טעים ולבן לכל בית הזורע, כמובן!



שם: בר פלד

הורים: שני ומור

תאריך לידה: 14/1/20

נעים להכיר... בר שלנו בת 4 חודשים, ילדה שלישית במשפחה: אחות לעומר הבכורה וְלדור ה'סנדוויץ'.

בר תינוקת חייכנית ומתוקה ואין ספק שנוסף עוד אור למשפחה.



שם: אילן אלקיים

הורים: אנה ודוד

תאריך לידה: 3/2/20

נעים להכיר... אילן, בשמו בן הוא - חזק וגדול!

אהוב, שמח ובחיוכים מאוד נדיב. ברחבי הקיבוץ אוהב לטייל עם יוגב, אחיו... חג שמח!



שם: נועם שלייסנר

הורים: הילית ואמנון

תאריך לידה: 30/1/20

נעים להכיר... קוראים לי נועם ואני אחותם הקטנה של מאיה ועומר המקסימים (וגם של ראני הכלבה החביבה).

אני אוהבת לבלות בחיק משפחתי, לשמוע שירים ולפזר חיוכים וצחוק לכולם.



שם: אלה נוימרק

הורים: ענת ועופר

תאריך לידה: 23/4/20

נעים להכיר... אלה נולדה בבית חולים העמק לפני חודש (כמעט) והפכה אותנו להורים מאושרים.



שם: רון ניב

הורים: מיטל וזהר

תאריך לידה: 6/3/20

נעים להכיר... במשפחת ניב שמחה וששון, אחות ליולי וסיון ושמה רון.

חיוכים מפזרת לכל דורש, רק שתהיי בריאה נבקש.



בימי שרב כבד, כמו בשבוע האחרון, כשנדמה שיותר חם מזה לא יכול להיות, נסו לדמיין את החיים ללא מיזוג אוויר: בבית, בעבודה, בגני הילדים ובנסיעה במכונית לווהטת. אם אתם מתקשים להיזכר או לדמיין חוויה כזו, תוכלו לקרוא על כך במאמרו של משה כהן ב'בשער' מה-29.7.83 ולהתנחם במזגן בו שפר חלקכם/ צוות הארכיון

# שרב כבד



על חם ולח ..... / משה כהן

בואו נדבר מזג אוויר, מה דעוכם, לא מזיק, מה?  
הנושא הנדוש ביותר בעולם, כמעט כמו האהבה ולהבדיל, כי בקשר למזג האוויר נעשה מעט מאד...  
כן, חם בימים לחים אלה, פעם יותר ופעם עוד יותר, ומה אנחנו עושים כנדרון לא הרבה, לא מספיק בכל אופן.  
וכאן אני מגיע לעיקר. יש לי הרושם שבמידה מסוימת אנחנו חיים על פי נורמות מקובלות ונכסאימות למזג האוויר הארופאי. כלומר הקונצפציה המקובלת ביחס לקיץ היא, שאמנם חם, ועמים לח, לעיחים אפילו לא נורא וכבר "עובריים" אותו איכשהו, אבל החורף הוא באמת משהו שצריך להתגונן בפניו. עובדה, אפילו החקנו הסקה מרכזית, ואם היא לא לווהטת - יש לנו הרגשה לא נוחה... וכאן הטעות, כי הקיץ של האזור שבו אנחנו חיים זה לא בדיוק הקיץ הארופאי, הנעים, הנסבל בלא מעמסה יתרה. הקיץ ששורר במזרח התיכון הוא כחלט מעיק וכדי לקל על גוף האדם, רצוי למזג בצורה מלאכותית את סביבתו, מקום שהיתו של האדם. בהרבה מקומות עבודה אכן נעשה הדבר. כמו כן בחלק מהדרי החברים גם כן, אבל זה כחלט אינו מספיק. מיזוג האוויר באיזורנו לגמרי לא שאלה של מותרות, זהו מצרך חיוני שמקל על תנאי החיים בעבודה, במנוחה ובלי ספק יש לו השפעה מצטברת לבריאות טובה ולאריכות ימים. מזוג האוויר עשוי לחת לנו מנוחה אמיתית ללא מרחצי זיעה שבהם המאורר משמש ככחשן האוויר החם. הוא עשוי לע- שותנו פחות עצבניים, נינוחים בעבודה, נינוחים בבית וגם בנסיעה (על כך עוד מעט). המסקנה הפשוטה - יש לחת עדיפות עליונה למזוג האוויר בבתינו.  
וכאן אני מגיע לאחד המקומות הרגישים ביותר - בית הילדים. לא אחת אנחנו נכנסים בערכים אלה ל חדר הילדים - 3-4 בחדר וכשעה מאוחרת עדיין ערים, כי פשוט חם ומזיעים. ידוע לנו כי ישנן תכניות אך משום מה צירי הלידה מתארכים. כמו בבתי החברים, לפעמים נדמה כי מחכים שאדם יקבל התקפת לב, אם הוא יעבור אותה - יופי, לא נורא, לא צריך ואם חס וחלילה.... אז ודאי לא צריך...

בכל אופן לא היתי רוצה שנגיע למצב שחברים יקחו את היוזמה בידיהם וזאת לא המצאה שלי יש לכך כבר תקדימים בקיבוצים אחרים...  
 ואם דיברנו על מזוג אויר בבית, מה בדבר מזוג אויר במכוניות?..

הזדמן לי לפני כחודש לנסוע לרגל עבודה, יום יום, במשך שבוע לתל-אביב. אף-על-פי שיצאתי מהבית בטביבות שש בבוקר, מרחץ הזיעה לא פסח עלי בהמתנה לפני רמזורי ת"א. ואני שואל, להגיע לעבודה רטוב מזעה ובעקבותיה מדיף...  
 ניחוחות... גם זה מוציא כוחות גוף ונפש, ואחרי זה להתחיל יום עבודה, שלא לדבר על חזרה הביתה בשעות אחה"צ הלוהטות.

כלומר, המסקנה הפשוטה מזוג אויר במכונית הוא לא ענין של מותרות. זה בהחלט מכשיר שעשוי להבטיח עבודה יעילה יותר. לכל החברים המכלים שעות רבות בנסיעה בקייץ לרגל עבודה מן הראוי היה להבטיח את שלומם ורווחתם. זה עשוי לתרום לפיקוח נפש בנהיגה שקטה ובטוחה, נוסף לאפשרות שיגיעו רעננים יותר. ובשכחות אותו הרכב משמש את כולנו לטיולים ושאר נסיעות וכך כולנו נצא נשכרים.

במנהליהם, הם מרגישים שתפקידם ועבודתם משמעותיים לארגון, שדלתו של המנהל שלהם תמיד פתוחה בפניהם, שלא חוששים לטעות עקב יוזמה ולא חוששים לומר את דעתם ורעיונותיהם, שמרגישים חיבור אמיתי וחזק אל הארגון ואל מטרותיו?

כמה שווה לארגון להשקיע בבנייה ותחזוקה, כדי ליצור את המצב השני בארגון?

תשובות ברורות, מובהקות ומוכחות קיימות כבר שנים בעולם, אולם נדמה שלא מעט מנהלי ארגונים עדיין לא מצליחים ליצור את המצב הזה. לעיתים עקב פרדיגמות מיושנות ושגויות לגבי 'ניהול ארגוני', לעיתים עקב חוסר יכולת אישית מובנית (אינטליגנציה רגשית נמוכה) ולעיתים פשוט עקב אגו מנופח מדי.

איך אתם רואים את הארגון בו אתם נמצאים? מה הגורמים למצב הקיים ומה אתם עושים בעניין?

■ שבת שלום!

## תרבות ופנאי



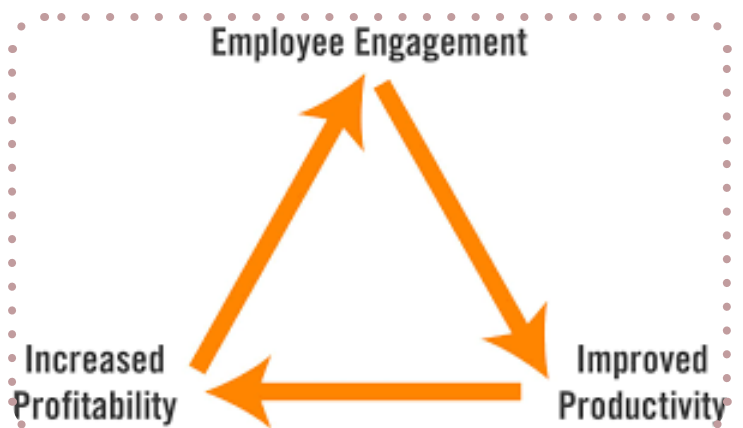
### פינת התובנה / בועז בש מרץ'



#### תרגיל מחשבתי קטן על המשאב החשוב ביותר בארגון – המשאב האנושי

מהו הגורל העתידי הצפוי לארגון, שבו רוב העובדים או רוב חברי הארגון מרגישים שלא מעריכים אותם, מרגישים שתפקידם לא משמעותי לתוצאות הארגון, מבינים שלא מצופה מהם ליזום, לחשוב עצמאית, להציע רעיונות, שרואים מסביבם ומעליהם אנשים שלא מקשיבים להם, שלא אכפת להם מהארגון אלא רק מעצמם, שחווים ניתוק מהחלטות וממידע לגבי המתרחש בארגון?

מצד שני, מהו הגורל הצפוי לארגון בו רוב העובדים מרגישים ביטחון תעסוקתי, יש להם רמת אמון גבוהה



### מילות תודה

תודה גדולה לדני אלבוחר, על מערכת מקוונת למילוי הצהרות בריאות יומיות, יעילה ונוחה למשתמש, שבנה למערכת החינוך שלנו.

תודה גם על ליווי מסודר וסבלני, להטמעת המערכת אצל בולנו - הורים ואנשי צוות.

תודה רבה מכל הלב!

■ צוותי החינוך, תאיר ומיכל

## קטע 30: סטייה מקסימה מ'שביל ישראל' לכפתור צפירה (תצפית ינשול)

ינשול. הכוח משנס את מותניו, רגליו וגם את ידיו, כי בלי עזרת הידיים קשה מאד לטפס על הר כל כך תלול, שמזכיר את **חוד עקב**. שווה כל טיפת זיעה! ממרומי **תצפית ינשול**, דרום מדבר יהודה נחשף בפנינו במלוא הדרו! שיח קצר מתפתח עם כוח צבאי של שני חיילים, שכבשו את ההר לפנינו ומסכימים איתנו ועם דב פוניו, שאלוהים נמצא ממש קרוב... הבעיה היא רק עם הדרך חזרה למטה: ירידה רצחנית שמשלבת עזרה הדדית בין הרגליים, הידיים, מקלות ההליכה ולפעמים גם הטוסיק... חוזרים לשביל האדום, שיורד בניחותא בכיוון נחל צאלים עליון, בקטע מרהיב עין, מכוסה במרבדים צהובים של **ערטנית השדות**. בין פרח לפרח נתקל הכוח במטייל עצוב, שנעלו נקרעה, ואין הוא יודע איך ימשיך את דרכו. אל דאגה – כל ישראל חברים! גיל פורק את תרמילו ומוציא שפופרת קטנטנה של דבק, שיש אומרים שהיה בשימוש של הגדוד הראשון של הפלמ"ח. תוך חצי דקה עבודה, הנעל שבה לאיתנה... ואז מגיעים למסמר של קטע 30 – **נחל צאלים עליון**. חוויה גדולה של קניון עמוק, סלעים לבנים, גבי מים מקסימים – אין מי שלא מעדיף את מדבר יהודה על פני חו"ל, נכון? הכוח מגיע אל מעבר קניוני קשה, שנראה בלתי עביר בעליל. כל ישראל חברים – כבר אמרנו? נותנים יד איש לרעהו, שרשרת אנושית, ומצליחים לצלוח את 'המעבר ההכרחי' הזה. הקניון מתרחב ומתמתן, ומתברר שאנחנו לא היחידים במדבר יהודה: קבוצת מטיילים נחה לה בין הסלעים, כולל בחורה יפה שמיניקה את תינוקה, בלי כיסויים ובלי להסתיר שום חלק מגופה, לשמחת השביליסטים. גן עדן אמיתי! שעתיים הליכה בגן עדן מסתיימות להן במקום ש'כולם' מכירים: **בריכת צפירה**. זוהי בריכה עמוקה מלאה מים, שנמצאת בראשו של מפל אדיר, 100 מ' גובהו, עם תצפית נהדרת על נחל צאלים. אפשר להגיע בפרייבט אל חניון לילה בריכת צפירה (בעזרת ווייז), וממנו קילומטר ורבע הליכה עד הבריכה – ראו הזמנתם!! חלק קטן מהכוח טובל במים הקרים, חלק גדול יותר (גילאי +11) לוגם מהקפה השחור של גיל, וכל הכוח ממשיך ועולה ל**בקעת קנאים**, ע"ש גיבורינו שהמשיכו להילחם ברומאים, גם אחרי שהמרד הגדול נכשל. שני הקילומטרים האחרונים, עד **חוות הנוקדים** והרכבים, משעממים במקצת, אבל זהו תשלום ראוי על קטע 30 הנהדר. 12 ק"מ של סטייה מופלאה מ'שביל ישראל'!

■ בשם השביליסטים – ניר רעבן

האם 'חייבים' ללכת את שביל ישראל כולו? ישנם קטעים של שביל ישראל ש'אסור' לעשות אותם, כי הם מיועדים למזוכיסטים בלבד, כגון הקטע לאורך כביש 40, מצומת ציחור לצומת שיזפון. וישנם קטעים סתם משעממים, ש'מותר' לעשות אותם, אבל לא שווה... אחד מהם הוא הקטע **מתל ערד**, בו סיימו השביליסטים את קטע 29, עד **העיר ערד**. בקטע זה עוברים בעיקר בתוך מטעי זיתים, שאפשר למצוא יפים מהם בעמק יזרעאל. כוח השביליסטים (לורן, הראל ליברמן, יוסי, גיל, שפייר ואיתמר, אילן מת"א והח"מ) מחליט הפעם לוותר על עצי הזית, ושומע לעצתם של **דן אשכרי** (מתנגד חריף של מלוא שביל ישראל) ושל **דב פוניו**, איש ערד שכתב ספר הדרכה על שבילים סביב ערד, וממליץ בחום לח"מ על אחד ממסלוליו. המסלול מתחיל בערד ויורד לנחל צאלים עליון, לא לפני שהוא מעפיל ל'**כפתור צפירה**' - פסגת הר, שלטענת דב פוניו נמצאת קרוב מאד לאלוהים... יצאנו לבדוק. לא ייאמן, האיש צודק! הכוח יוצא לדרך **מכפר הנוקדים**, ליד **ערד**, במסלול מדברי מסומן ירוק, שמסתעף לשביל אדום, שמגיע למאגורה עתיקה העונה לשם **ביר עטין**. בהמשך, לאחר ברבור קל שמכניס אותנו אל כפר בדואי לא מוכר, הסימונים האדומים מביאים אותנו אל מתחת להר **האורסט**, סליחה, **כפתור צפירה**, שמכונה גם תצפית



בריכת צפירה. צילום: Idan Arad מתוך עמוד הפייסבוק 'סיפור' של חדשות 13



## תסביך אלקטרה

חלפה לה שנה מאז נערכו אלף ספינות המלחמה של היוונים לשייט אל עבר טרויה, אך הן עדיין עומדות על מקומן, ממתכות לרוח שתסיען ליעדן. משנשאל האורקל, הוא השיב כי הסיבה לכך היא שארְטמיס, אלת הציד, עצרה את הרוחות משום שהמלך אַגמֶמנון, העומד בראש הצבא היווני, חטא לה, בכך שצד את אחד הצבאים הקדושים שלה. עוד הוסיף האורקל, שעל מנת לפייס את ארְטמיס, על המלך להקריב את בתו אִיפִיגֶניָה.

המלך המיוסר הקריב את בתו, הרוחות שבו לנשוב והצי היווני הפליג לעברה של טרויה. לאחר עשר שנים, משתמה המלחמה, שב אַגמֶמנון לביתו, אך אישתו קליטמֶנסְטֶרה לא סלחה לו על הקרבת אִיפִיגֶניָה בתם, ורצחה אותו.

אַלקֶטֶרה, בתם הנוספת, לא יכלה לסלוח לאימה על רצח אביה, ויחד עם אחיה אורְסֶטֶס, תיכננו והרגו אותה כנקמה על רצח אביהם.

הפסיכולוג קארל גוסטב יונג, שנזכר בבת שהרגה את אימה, הלך בעקבות פְרוֹיֵד וקבע את המושג: "**תסביך אלקטרה**" כמושג בפסיכולוגיה, שהוא המקבילה הנשית של תסביך אֶדִיפוס.

שבת שלום  
 ■ אהוד דור



פרדריק לייטון, אלקטרה, 1869

## חברים משתפים



מה הקשר בין שיניים לחג שבועות? 'שיני חלב'! גורדון קמרון מצא בין צילומיו מקבץ של תמונות ילדים (היום הם כבר בני 45-50) בזמן תחלופת השיניים. מזהים אותם? תודה לגורדון וחגית על השיתוף והחיוכים ■



## שמיטה והר סיני

אנו עומדים בסיום ספר ויקרא ותחילת ספר במדבר. ממש לפני חג השבועות, החל בשבוע הבא, אנו מזכירים את הר סיני.

הפרשה נקראת 'בהר סיני'. לכאורה, למה צריכה התורה לספר לנו שזה היה בהר סיני? יש מדרש ידוע, שמספר על ריב שהיה בין ההרים, על איזה הר תינתן התורה. כל הר סיפר כמה הוא מיוחד והר סיני לא התערב, כי הוא קטן ולא מיוחד. אמר הקב"ה: תבוא התורה שמלמדת ענווה ותינתן על הר שמסמל ענווה. אבל אם התורה רוצה ללמד אותנו ענווה, למה שלא תינתן במישור או אפילו בבקעה?

אלא שהמסר הוא: מצד אחד - על האדם להיות הר, ומצד שני - סיני. אמנם האדם צריך להיות עניו כמו סיני, אבל עליו להיות הר: להיות מודע למעלות שלו ולהשתמש בהן בענווה, כדי להשלים את המשימה שיועדה לו.

ואני שואל: איה האיש שהינו רם ונישא כהר, וצנוע ועניו כסיני? והרי, דווקא בימים אלה אנו כל כך זקוקים למנהיגים כאלה, כמשה רבנו למשל.

כאשר בני ישראל ייכנסו לארץ המובטחת, יהיה עליהם לציין שתי שנים מיוחדות: **שמיטה ויובל**. השנה השביעית מכונה שמיטה, ואילו לאחר 7 מחזורים של שבע שנים, יש לציין את השנה ה-50 כשנת היובל. גם בשנת השמיטה וגם בשנת היובל אין לחרוש, לזרוע או לקצור את יבול הארץ. בשנים אלה היבול יהיה מופקר לכל.

"**וְכִי תֵאמְרוּ, מֶה-נֹאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת... שואל בורא העולם ומשיב בעצמו: "וְצִוִּיתִי אֶת-בְּרַכְתִּי לָכֶם, בַּשָּׁנָה הַשְּׁשִׁית; וְעָשִׂתָּ, אֶת-הַתְּבוּאָה, לְשִׁלְשׁ, הַשָּׁנִים" (ויקרא כ"ה, כ"א). כלומר, אתן ברכה מיוחדת בארץ, כך שמיבול שנה אחת (השנה השישית) תתפרנסו במשך שלוש שנים: השנה השישית, השביעית והשנה השמינית, עד שתוכלו לקצור מן היבול החדש.**

מעבר לשמיטת הקרקע, התורה מצווה לשמוט חובות, מצווה לסייע לאדם שירד מנכסיו, לסייע לו למצוא עבודה ולהלוות לו כספים בעת הצורך. אין להלוות בריבית.

אילו מנהיגו ה'דגולים', המטיפים לנו מוסר השכם והערב, היו מפנימים את רוח הפרשה, ייתכן שהרבה

&lt;&lt;&lt;



המלווה בריבית, מאת **קוֹיִנְטוֹן מְסִיִּס** (צייר פלמי, בן המאה ה-15).

איסור ריבית, הקרויה בתורה **'נֶשֶׁךְ'** או **'מרבית'**, מופיע בפרשת 'בהר', אך גם קודם לכן בספר שמות ובמקומות נוספים. הנביא **יחזקאל** מדגיש את חומרת האיסור, בספרו את הריבית יחד עם שלוש העבירות החמורות ביותר. חז"ל ראו בלקיחת ריבית איסור חמור כמו שפיכות דמים. כן אמרו חז"ל על הנוטל ריבית, שהוא כופר באלוהי ישראל. איסור הלוואה בריבית הוא עיקרון חשוב גם בנצרות, באסלאם ובהינדואיזם. האיסור, על פי ההלכה היהודית, מתייחס הן לקבלת ריבית והן לנתינתה. כל האנשים העוסקים במתן

הלוואה בריבית ומאפשרים את ביצועה, עוברים על איסורים שונים.

אבל אין כמו חכמינו, בכדי לעגל את הריבוע:

**היתר עסקה**, אשר תוקן במאה ה-17 בגרמניה, הוא אמצעי הלכתי המאפשר מתן הלוואה בריבית, בדרך הערמה במסגרת ההלכה. בהלוואה במסגרת היתר עסקה משתנה הטרימינולוגיה: 'הלוואה' הופכת ל'הסכם', 'ריבית' הופכת ל'רווח' ושני הצדדים הופכים מ'לווה' ו'מלווה' למעין שותפים בעסקה. לפי הסכם זה, מחצית מסכום הכסף שנותן המלווה ניתן כ**פיקדון**, שיוחזר לו בתום הזמן שנקבע. המחצית השנייה של הסכום ניתנת כ**הלוואה ללא ריבית**. כאשר מגיע תאריך פירעון הלוואה, רשאי המלווה לקחת את חלקו בעסקה (ה'פיקדון') יחד עם חצי מהרווחים שנלוו אליו (סכום הריבית) וכן את חלק הלוואה, עליו נקבעה ריבית אפס.

הבנקים בישראל ובמקומות אחרים בעולם, מחזיקים בידיהם הסכמים של היתר עסקה, על מנת לאפשר ללקוחותיהם שומרי המצוות, ללוות מהם. תוקפו ההלכתי והטכני של היתר עסקה, היה צריך להיות מוגבל להלוואות למטרות עסקיות ולא למטרות צריכה, אבל גם לכך נמצא פתרון: לפי שו"ת שואל ומשיב מהמאה ה-19, ניתן היתר ללוות גם לצרכים קיומיים, יומיומיים, מפני שצרכים אלה הם בסיס לכל התפרנסות עתידית ולכן יכולים להיחשב כהשקעה. **אתה הבנת את זה, ברוך?**

משפחות שנאנקות תחת עוני חדש, שאין יודע את קיצו, היו מקבלות רוח גבית כלכלית ושואבות עידוד מ'עזרה הדדית', שנביאי הקורונה מתגאים בה, בציניות חסרת בושה.

את **שנת היובל** מציינים באמצעות תקיעה בשופר ביום הכיפורים. שנת היובל מסמלת שחרור: כל העבדים משתחררים ושבים לביתם, וכל השדות שנמכרו חוזרים לבעלים הראשונים. מה זה אומר? – שהקרקע שייכת ללאום. בעבר אימצנו את הרעיון הסוציאליסטי הזה לטובת האומה כולה, עד שבאו אבירי ההפרטה ובחסותם צמחו אילי נדל"ן, שהביאו את הפערים ברמת החיים בתוכנו לשיאים שלא יתוארו, וחבל.

ספר במדבר מתאר את נדודי בני ישראל מהשנה השנייה ליציאתם ממצרים ועד הגיעם אל ערבות מואב, בגבול הירדן וערבות יריחו - על סף הכניסה לארץ כנען. פרשת במדבר, הפותחת את הספר, מתארת את המפקד הגדול, שערכו משה ואהרן, וממנו אנו לומדים על גודל השבטים ומתוודעים אל ראשיהם. באופן תמוה, צאצאי משה אינם נזכרים במפקד ולמעשה נעלמים מההיסטוריה היהודית.

למשה יש שני בנים, ששמותיהם מזכרים בהקשרים

שונים; הראשון גרשום, מזכר בשמו בהולדתו, תוך התייחסות לסיבת שמו, ואילו את שמו של השני, אליעזר, אנו מכירים רק כשיתרו מגיע עם כל המשפחה אל משה במדבר. מכאן והלאה, לא נשמע יותר על צאצאיו של משה. גם על זה התעכבו חז"ל בהתייחסויות שונות, במדרשים ובתלמודים.

המסורת מדברת על 3 רשויות, המנהלות את העם: כהונה, מלכות ותורה.

**כתר כהונה** – נמסר לאהרון הכהן ולצאצאיו.

**כתר מלכות** – נמסר ליהודה ולצאצאיו (בית דוד).

ואילו **כתר תורה** – מונח ומוכן לכל ישראל, שכל הרוצה יבוא וייטול (עפ"י פרשנות הרמב"ם למשנה).

אם משה היה זכאי לכתר כלשהו, זה כתר התורה. אך כתר התורה אינו ניתן בירושה. לא הקשרים קובעים, אלא הכישורים. לפיכך, העלימה התורה את בניו של משה, וכתר התורה עבר ממשה לממשיכו הטבעי – יהושע.

מהמורות ומאבקים רבים נכוננו לעם ישראל ב-40 שנות נדודים במדבר, ואנו נמשיך ונלווה אותו, גם בשבועות הבאים.

■ שבת שלום!

## “אלוהים נותן את החלב אך לא את הדלי.”

– פתגם אנגלי



## אַחֲרוֹנִים בְּשׂוּדָה / לאה גולדברג

עַל סְבִיבוֹתָיו חָזַר הָרוּחַ וַיִּרְגַע.  
גּוֹלְשִׁים הַדְּמָדוּמִים עָלֵי סְפִיחַ.  
צְעָדֵינוּ יַחְפִּים וְשִׁקְטִים  
כִּי אָנוּ  
אַחֲרוֹנִים בְּשׂוּדָה.

רְאִינוּ אֵת הַשֶּׁמֶשׁ כִּי בָּאָה,  
חָרְקוּ בְּרִיחִים בְּשַׁעְרֵי רְקִיעַ,  
עִירִם, חֲפְשֵׁי, שִׁכְבַּת הַשְּׂוּדָה.  
כְּגֵדֵי-עֵזִים אֲשֶׁר נִשְׁכַּח מֵעֶדֶר  
הַלְכָה הַמַּעֲנִית מֵעֶרְבָה.

הִנֵּה נִיחוּחַ הַקָּצִיר גָּאָה מְאֹד.  
הַטַּל עָמַק.  
צְעָדֵינוּ נְזִירִים.  
כִּי אָנוּ –  
אַחֲרוֹנִים בְּשׂוּדָה.

מתוך 'שיבולת ירוקת העין' 1939



## 10 שאלות ותשובות עם עדנה רוזן



**גיל: 76.5. מצב משפחתי:** אימא, מנישואיה עם איתמר, לשרון (50) - חיה בשוהם, לאביעד (47) - חי באירלנד ולרועי (39) - חי באוסטריה. סבתא ליסמין ועמית של שרון ולאבס ואלינה של אביעד. **מקצוע:** בעשר השנים האחרונות, בפנסיה ומתנדבת יום בשבוע בספריית 'פלגים' ומתמידה, פעם בשבוע, לקרוא לאבא של דובי זמר. לפני כן, עבדה 28 שנים בחינוך והוראה בביתות יסוד, 13 שנים בחינוך מיוחד (טרם הגיעה להזרע), ו-15 שנים בחינוך בהזרע. לאחר מכן, עבדה 19 שנים (עד הפרישה לגמלאות) כספרנית בספריית 'פלגים' ובמקביל גם בספריית מת"ן.

ומאוד אהבתי את זה, אבל אילו יכולתי להחזיר את הגלגל לאחור, אולי הייתי הולכת ללמוד הדרכת טיולים.

### 7 משהו שאת שואפת להגשים בעתיד?

הכי חשוב לי, להמשיך להיות בבריאות טובה ולהמשיך לטייל בארץ ובעולם. מאז שפרשתי לגמלאות, הטיולים ממלאים חלק חשוב בחיי, תוך דגש על טיולי טבע. בגלל מגיפת ה'קורונה' נדחה טיול שהיה מתוכנן לבוטסואנה, ואני מקווה להגיע לשם ולעוד מקומות מרתקים ברחבי תבל.

### 8 ספרי משהו שלא יודעים עלייך.

התנדבתי במשך כשנה באירלנד. לקראת היציאה לפנסיה, ידעתי שלא אחפש עבודה, אלא מקום להתנדבות משמעותית בחו"ל, כזו שתמשך לפחות שנה. רציתי לצאת ולחיות שנה בארץ אחרת, בתרבות אחרת. בחיפוש שלי באינטרנט, נתקלתי בארגון שנקרא 'קמפ היל' (Camp Hill). זהו ארגון אנתרופוסופי, שפועל במספר מדינות באירופה ומפעיל שם סוג של כפרים ובהם בתים, המיועדים למגורי צעירים בעלי צרכים מיוחדים. הייתי אחת מבין מתנדבים רבים שפועלים במקום, כאשר שימשתי כאם בית וטיפלתי בשישה בוגרים, שחיו באחד הבתים יחד איתי. השנה הזאת הייתה עבורי סוג של ניתוק מוחלט מחיי הרגילים. חוויה מאוד מעשירה, על אף העבודה, שהייתה קשה מאוד. יש לי עד היום קשר למקום ולאנשים, וכאשר אני נוסעת לבקר את בני אביעד באירלנד, אני משתדלת לבקר אותם.

### 9 תכונה אחת בך, שהיית שמחה להיפרד ממנה.

למרות שאני אדם מאוד סבלני, לפעמים אין לי סבלנות לשמוע דברים של אחרים עד הסוף ואני מתנתקת. אחת הסיבות לכך, כפי שאני מנתחת לעצמי, היא שאני חושבת מהר ולא פעם כבר מתקדמת הלאה, בשעה שאנשים עוד תקועים מאחור. אני לא אוהבת את התכונה הזאת שבי ומקווה שלא מרגישים בה, כי חשוב לי לכבד את הזולת.

### 10 משהו שמפריע לך ומשהו שאת אוהבת בהזרוע?

**מפריע:** מפריע לי שאנשים לא מתייחסים מספיק בכבוד לסביבה ולניקיון ברחבי הקיבוץ. תראה איך נראים תמיד פחי האשפה... אנשים מרשים לעצמם לזרוק באתרי האשפה הכל וכלי שום מחשבה ותשומת לב לאיך הם משאירים את המקום. מפריע לי גם ההרגל שנפוץ במחוזותינו, שלא אומרים שלום כשנפגשים בשבילי הקיבוץ, או יותר מדויק - שלא משיבים בשלום לברכה שלי.

**אוהבת:** הרבה! לפני הכל אני אוהבת מאוד את המיקום המיוחד של הקיבוץ ואת הסביבה שמקיפה אותו. בנוסף, מאוד טוב לי עם הידיעה, שבשעת מצוקה, חבר הקיבוץ לא יישאר לבד. זו הרגשה שנותנת המון ביטחון. מחמם את הלב לראות איך חברים מתגייסים, לעזור ולתמוך כשצריך. מאוד מעריכה את היחד הקיבוצי שלנו.

**תודה לעדנה רוזן, על גילוי הלב והנכונות לחשוף מעט מעצמה לכולנו.** להתראות בעיתון הבא עם 'גיבור' או 'גיבורה' נוספים, שמוכנים לחשוף בפנינו מעט מרחשי, הרהורי וסודות ליבם. ובינתיים, תחשבו מה אתם הייתם עונים. ריאיון: דני נהב

### 1 זיכרון מעניין מהילדות?

נולדתי בשכונת מקור ברוך בירושלים. בגיל 5, בתקופת מלחמת השחרור, עזבנו את ירושלים ועברנו לרמת-גן - שם עברה עליי ילדותי.

מילדותי ברמת-גן, בהיותי בת 8 לערך, יש לי זיכרון פיקנטי - כמעט וחספתי סטירה ממשה דיין... באותם ימים גרנו ברחוב שחפרו בו תעלה להנחת צינורות ביוב. במהלך החפירות נמצא שם אתר ארכאולוגי, שגודר כדי למנוע כניסה אליו. אני זוכרת שכל יום, בדרכו משכונת צהלה למטה הכללי בתל-אביב, עבר משה דיין, הרמטכ"ל באותם ימים, ליד האתר הארכאולוגי הסגור, ציווה על הנהג שלו להוציא את חפירה והתחיל לחפור ולהוציא ממצאים. אנחנו, חברות ילדים מהשכונה, הערנו לו שאסור לחפור. הוא התחיל להתעצבן, רדף אחרינו ונתן סטירה לאחד הילדים. לא היה רחוק שגם אני אחטוף ממנו סטירה...

### 2 מה הדבר האחרון שחיפשת ב'גוגל'?

סרינווואסה איאנגאר רמנוג'אן: צפינו - אני ובן זוגי יעקב, בסרט 'האיש שידע אינסוף'. סרט מאוד מומלץ, שמספר על חייו של מתמטיקאי גאון, שחי בהודו בזמן השלטון הבריטי. למרות שלא עבר הכשרה פורמלית במתמטיקה, אותו מתמטיקאי תרם תרומות משמעותיות לאנליזה מתמטית, תורת המספרים, שברים משולבים, כולל פתרונות לבעיות שעד אז היו בלתי פתירות. בעקבות הצפייה בסרט, רצינו לדעת קצת יותר על חייו של אותו גאון מתמטיקה.

### 3 מהו התחביב הכי משמעותי שלך כיום?

אני מאוד אוהבת לעשות סודוקו ולפתור תשבצים. לרוב אני עושה את זה בערב, תוך כדי הקשבה לטלוויזיה. בנוסף, בשנתיים האחרונות, אני עושה הרבה פאזלים במחשב, שמגיעים עד 500-600 חלקים, ובהחלט השתפרתי בזה. כמו כן, אני אוהבת להקשיב לקונצרטים והרצאות, בעיקר בתחום הקולנוע.

### 4 מהו החטא הקטן שלך (ה"גילטי-פלז'ר")?

לקראת הריאיון, חשבתי על השאלה הזאת, אבל לא הצלחתי למצוא משהו מיוחד.

### 5 אם היו נותנים לך שעה - היכן בעולם היית הכי רוצה להיות?

יש שני מקומות שאני חולמת להגיע אליהם ועדיין לא הגעתי: (1) **הודו:** בזכות סיפורים של רועי ודברים שקראתי על אותה ארץ, נוצרה אצלי הסקרנות והרצון להיות שם. (2) **אלסקה:** אני מאוד אוהבת טיולי טבע בארץ ובחו"ל, ומקווה להגיע לאותם נופים מיוחדים, שמאפיינים את הארץ הזאת.

### 6 מהו הפספוס שלך?

אני מצטערת שלא התבגרתי בתקופה מאוחרת יותר, שמאפשרת לצעירים זמן לטייל בעולם ולגבש לעצמם את דרכם בחיים. התחלתי לעבוד בחינוך בגיל 20 והתחנתתי בגיל 23 (גיל שנחשב בזמנו למאוחר...) ומיד נכנסתי למסלול של עבודה ומשפחה. אני חושבת, שהיום הצעירים מגיעים ללימודים ולהקמת משפחה, כשהם מגובשים ובשלים יותר. עבדתי כל חיי בתחום החינוך וההוראה - אינני מצטערת על כך